

چک لیست کار با حیوانات آزمایشگاهی

بر اساس کدهای راهنمای کار با حیوانات ابلاغی وزارت بهداشت

مقدمه: حیوانات نقش بسیار مهمی در ارتقاء علوم پزشکی داشته و مبانی اخلاقی و تعالیم ادیان الهی حکم می‌کنند که به حقوق حیوانات پایبند باشیم. اگرچه ممکن است در زمینه‌های مختلف علمی پژوهشی حقوق انسانها نیز رعایت نشده و کهبگاه اعمال ضد اخلاقی دیده شود ولی بهرحال هرچه به سمت توسعه بالنده و پایدار قدم برمی‌داریم ضرورت‌های همراه آن را باید پذیرفته و رعایت حقوق حیوانات در زمینه پژوهشی هم از جمله آنها می‌باشد.

بخش کلیات :

* توجه : برای هر واحد آزمایشگاه حیوانی (animal Lab) در دانشگاه/ دانشکده/ پژوهشکده/ مرکز تحقیقاتی یک فرم جداگانه تکمیل شود.

- ۱- نام مرکز دارای آزمایشگاه پژوهش حیوانی.....
- ۲- سال تاسیس ۳- زیر نظر دانشگاه / دانشکده / مرکز تحقیقاتی.....
- ۴- نام رئیس سمت علمی.....
- ۵- نوع تحقیقات انجام شده روی حیوان : بنیادی کاربردی سایر
- ۶- آیا طرح‌های بامدل حیوانی به کمیته اخلاق شورای پژوهشی برده میشود؟
بلی خیر
- ۷- در طی ۵ سال گذشته (سال ۱۳۸۱ به بعد) چند طرح تحقیقاتی حیوانی در آن مرکز انجام شده است؟.....
- ۸- قبل از ابلاغ راهنمای کار با حیوانات از طرف وزارت متبوع در سال ۱۳۸۵ دستور العمل اجرایی در مورد کار با حیوان در آن مرکز بر اساس کدام آیین نامه یا کداخلاقی ذیل صورت گرفته است؟
آیین نامه داخلی مصوب آن مرکز آیین نامه مربوط به دانشگاه یا مرکز تحقیقاتی داخلی
آیین نامه مربوط به دانشگاه یا مرکز تحقیقاتی خارجی (آیین نامه استفاده شده پیوست شود)
- ۹- نوع گونه حیوانی موجود در آن آزمایشگاه: ۱- ۲- ۳- ۴-
- ۱۰- تعداد هرگونه: ۱- ۲- ۳- ۴-
- ۱۱- فضای آزمایشگاه : (باز/ محوطه) بسته (سالن و اتاقها) هم بازو هم بسته ساختمان مجزا داخل واحدهای دیگر
متراژ : تعداد سالن(ها) : تعداد اتاقها:
- ۱۲- در صورت انجام پژوهشهای تخصصی امکانات لازم برای فعالیتهایی مثل جراحی ، کیت های اختصاصی ... پرتو نگاری وجود دارد ؟
بلی خیر
- ۱۳- در صورت انجام پژوهشهای همراه با آلودگی رادیواکتیو ، شیمیایی و بیولوژیک امکان محافظت سایر گونه ها و مراقبین تامین شده است ؟
بلی خیر
- ۱۴- وسایل ایمنی مثل لباس کار مناسب ، ماسک ضد نیش حشرات ،چکمه، دستکش‌های مخصوص... وجود دارد ؟
بلی خیر
- ۱۵- وسایل ایمنی مثل نظارت مدار بسته، زنگ خطر و..... وجود دارد ؟
بلی خیر
- ۱۶- مراقبین و تکنسین‌ها دارای گواهی سلامت می‌باشند ؟
بلی خیر

بخش آموزش :

- آیا نیروهای اجرایی آموزش لازم کار با حیوانات را زیر نظر (دانشکده دامپزشکی، اداره کل دامپزشکی.....) و گواهی دریافت داشته‌اند؟
بلی خیر
- آیا در آن دانشگاه و مرکز منابع علمی(کتاب ، مجله) راجع به کار با حیوانات هست ؟
بلی خیر
- آیا مهلت اعتبار گواهی کار با حیوانات برای تکنسین ها و متخصصین کافی است ؟
بلی خیر

بخش نحوه تملک و تهیه حیوان :

- ۱- نحوه خریداری و تملک حیوان از کدامیک از روشهای زیر است ؟
مستقیم از خارج کشور از طریق شرکت ها و موسسات معتبر سایر
- * در صورت امکان توضیح دهید :

حمل و نقل:

- ۱- آیا حیوانات استفاده شده در آن واحد تحقیقات حیوانی دارای مجوز سازمان محیط زیست و تائیدیه سلامت سازمان دامپزشکی کشور جهت حمل و نقل و ورود به کشور می‌باشند؟
 بلی خیر
- ۲- آیا اداره کل دامپزشکی استان مجوز حمل و نقل بین استانی این حیوانات را داده است؟
 بلی خیر
- ۳- برای حمل تا محل نگهداری و آزمایشگاه کدامیک شرایط مناسب زیر برای حیوان فراهم شده است؟ (تیک بزنید)
 قفس ها امکان استراحت حیوان را دارند.
 حیوانات در مجاورت حیوانات شکارچی خود قرار نگرفته‌اند.
 قفس مناسب برای مشاهده توسط فرد مراقب می باشد.
 امکان فرار از قفس وجود ندارد.
 امکان آسیب و جراحت حیوان در اثر جابجایی وجود ندارد.
 تغذیه مناسب حیوان صورت می‌گیرد.
 شرایط تنظیم حرارت و برودت، نور و هوای تنفسی تا حمل به محل دایم حیوان فراهم می‌باشد
 وسیله نقلیه حمل حیوان دارای شرایط و مجوز لازم برای محل حیوان می‌باشد.

شرایط نگهداری:

- فضا و قفس مناسب با گونه حیوان وجود دارد
 بلی خیر
- تهویه و تخلیه فضولات بنحویکه بوی آزار دهنده و امکان آلرژی‌زایی و انتقال بیماری نباشد وجود دارد
 بلی خیر
- ذخایر آب و غذا، روشنایی و رنگ مناسب در محل نگهداری حیوانات بکار رفته است
 بلی خیر
- فضا برای ذخیره سازی اجساد و لاشه حیوانات و دفع آنها وجود دارد
 بلی خیر
- فضای کافی و راحت برای پرسنل اداری و تخصصی و تکنیسین ها وجود دارد
 بلی خیر
- فضای کافی برای استراحت مراقبین و ... وجود دارد
 بلی خیر
- سلامت حیوان توسط فرد تحویل گیرنده کنترل می‌شود
 بلی خیر
- از حیوانات بیمار یا دارای شرایط ویژه مثل بارداری و شیردهی استفاده نمی‌شود
 بلی خیر
- فرصت لازم برای سازگاری حیوان با محیط و افراد قبل از پژوهش فراهم می‌شود
 بلی خیر
- قبل از ورود حیوانات، براساس نوع و گونه شرایط لازم نگهداری وجود داشته است
 بلی خیر
- در صورت نگهداری در فضای باز حیوان دارای پناهگاه می‌باشد
 بلی خیر
- در فضای بسته شرایط لازم از نظر نور، اکسیژن، رطوبت، دما، فراهم می‌باشد.
 بلی خیر
- قفس‌ها و دیوار کف و سایر بخش‌های ساختمانی قابل شستشو و ضد عفونی می‌باشد
 بلی خیر
- شستشو و ضد عفونی کردن فضای نگهداری انجام می‌شود
 بلی خیر
- فضا و ساختمان نگهداری دارای امکانات لازم برای سلامت حیوانات می‌باشد

شرایط اجرای پژوهش های حیوانی:

- در همه موارد پروپوزال مصوب از دانشگاه یا مرکز تحقیقاتی وجود دارد؟
 بلی خیر
- گونه خاص حیوانی برای آزمایش مناسب با تحقیق انتخاب شده است؟
 بلی خیر
- حداقل حیوان مورد نیاز برای صحت آماری و حقیقی پژوهش استفاده شده است؟
 بلی خیر
- امکان استفاده از برنامه‌های جایگزینی بهینه بجای استفاده از حیوان وجود نداشته است؟
 بلی خیر
- حداقل آزار در مراحل مختلف تحقیق و در روش اتلاف حیوان پس از تحقیق بکار رفته است؟
 بلی خیر
- در پروپوزالهای پژوهشی کدهای کار با حیوانات رعایت شده است؟
 بلی خیر
- در کل مدت مطالعه کدهای کار با حیوانات رعایت شده است؟
 بلی خیر
- نتایج تحقیق منجر به ارتقاء سلامت جامعه می‌گردد؟
 بلی خیر

در انتها ضمن تشکر از ارایه اطلاعات درست و ارزشمند شما در صورتیکه نکته جالب توجهی که از آن غفلت شده و یا رهنمودی که امکان بهره وری مرکز مطالعات حیوانی شما را بیشتر می‌نماید، خواهشمند است آنرا بطور اختصار شرح دهید.